سرمقاله

کنفرانس قلب آسیا و مسئله اقتصاد و تروریسم در افغانستان

مهدی مدبر

روابط نزدیک با کشـــورهای منطقه یکی از محورهای سیاســـت خارجی رئیس جمهور غنی بود. حکومت افغانســـتان اکنون در تلاش هست تا توجه کشورهای منطقه را برای مبارزه با تروریسم در افغانستان و همکاری های اقتصادی جلب کند. کنفرانس قلب آسیا، که اعضای آن کشورهای منطقه هستند، یک فرصت مناسب برای بدست آوردن اعتماد و حمایت کشورهای منطقه در راستای مبارزه با تروریسم و توسعه ی اقتصادی می باشد.

فعالیت گروه های تروریســـتی در افغانستان و اقتصاد وابسته به کمک های خارجی، از مشـــکلات اصلی بر ســـر راه ثبات امنیتی و اقتصادی کشـــور است. جســـتجوی راههای برون رفت از این مشکلات، می تواند راههای رســـیدن به صلح و ثبات و همچنان خودکفایی اقتصادی کشـــور را هموارتر بســـازد، به همین خاطر کنفرانس قلب آسیا و بحث بر سر موضوعات مربوط به افغانستان، اهمیت پیدا می کند.

افغانستان در سالهای گذشته سیاست خارجی فعال نداشته است، به همین خاطر تا کنون نتوانسته بود یک اجماع منطقه ای را برای مبارزه با تروریسم و توســـعه روابط اقتصادی خود ایجاد کند. اما تلاش های که اکنون در جریان است، انتظار می رود که بتواند یک چنین اجماعی را ایجاد بکند و بر روند مبارزه با تروریســـم تاثیر مثبت بگذارد.

یکی از مشـــکلات اصلی که فعالیت های کنفرانس قلب آسیا را تحت تاثیر قرار داده اســـت، مسئله اعتماد سازی بین کشورهای عضو کنفرانس اســـت. افغانستان و پاکســـتان و همچنان هند و پاکســـتان دارای روابط پرتنش سیاسی هســـتند. این تنش ها باعث شـــده است که روند اعتمادسازی در امر مبارزه با تروریسم با چالش مواجه شـــود و اجماع منطقه ای در راســـتای مبارزه با تروریســـم بوجود نیاید. نبود اعتماد بین اعضای کنفرانس باعث شده است که هنوز یک دیدگاه مشترک در رابطه ی با مبارزه علیه تروریســـم بوجود نیاید و اعضای این کنفرانس که اهداف اصلی شان مبارزه با تروریسم و توســـعه اقتصادی و تجاری در منطقه هستند، نتوانند به آنها دست یابند. در پنجمین دور این کنفرانس، همه کشورها تروریسم را بعنوان بزرگترین تهدید برای کشورهای منطقه دانستند و فیصله کردند که برای مبارزه با تروریسم، یک استراتیژی قاطع و مشترک را طرح و اجرا کنند. اما هنوز اعضای این کنفرانس موفق نشده اند چنین استراتیژی را طرح بکنند.

در صورتیکه اعتماد ســـازی بین کشورهای عضو کنفرانس بوجود نیاید و آنها برای مبارزه با تروریسم یک استراتیژی روشن، قاطع و لازم الاجرا نداشته باشند، تدویر این کنفرانس هیچگونه کمکی در راستای مبارزه با تروریسم نخواهد کرد . چنانچه در شش سال گذشته، کنفرانس قلب آسیا دســـت آورد قابل ملاحظه نداشته است و نتوانسته در راستای حل بحران های منطقه ای راهبردهای موثر و فعال داشته باشند.

از سوی دیگر، افغانستان سالهاست که با کمک های بین المللی سرپا ایستاده است، اما کمک های خارجی به دلیل فساد نتوانسته است به ثبات اقتصادی افغانســـتان کمک کند. افغانستان برای رســـیدن به ثبات اقتصادی نیازمند توسعه و تقویت روابط خود با کشورهای منطقه است تا بتواند از طریق این کشورها به بازارهای جهانی وصل گردد. تاکنون افغانستان برای دستیابی به بازارهای خارجی به بندر کراچی پاکستان وابسته بوده است؛ جایکه با توجه به تنش های سیاسی میان دو کشور و همچنان تنش های سیاسی هند و پاکستان، فقط مقدار محدودی از کالاهای تجاری افغانستان اجازه عبور داشت و کالاهای هندی نمی توانست از آن طریق وارد افغانستان گردد. اکنون هند و افغانستان برای عبور از این مشکل یک خط هوای ویژه انتقال کالاهای تجاری ایجاد کرده اند، مقامات افغانستان گفته اند این خط هوایی می تواند ارتباط افغانستان را با بازارهای جهان بهبود ببخشد و صنعت قالین و میوه خشک کشور را پر رونق تر کند.

افغانســـتان بیش از یک و نیم دهه اســـت که میـــدان جنگ با تروریسم و مافیای مواد مخدر است و این جنگ باعث شده است که ثبات امنیتی، سیاســـی و اقتصادی در افغانستان بوجود نیاید و با وجود میلیاردها کمک جامعه جهانـــی، زیربناهای اقتصادی کشور، بازسازی نشـــود. حکومت افغانستان برای اینکه بتواند در امر مبارزه با تروریســـم در کشور موفق شود و در پی آن به ثبات سیاسی و اقتصادی برسد، نیازمند تقویت همکاری های منطقه ای در کنار همکاری های بین المللی است.

حفظ میراث های فرهنگی به شکل دهی صلح کمک می کند

فرانسوا ریشیه/ مترجم: ضیا صادق

به دعوت رییس جمهور فرانسه و ولیعهد امارات متحده عربی، نشست بین المللی در هماهنگی با سازمان جهانی یونسکو به تاریخ دوم و سوم ماه دسامبر روی موضوع محافظت از میراث های تاریخی کشورهای درگیر جنگ که در معرض خطر قرار دارند برگزار گردید. افغانستان در این نشست به دو دلیل جایگاه ویژه ای داشت؛ نخست به دلیل داشتن میراث های باستانی ارزشمند و دوم بخاطر حمـــلات مکرر که بالای این میراث ها در دهه های اخیر صورت گرفته و آنها را به شدت در معرض خطر قرار داده است.

تخریبات اخیر آثار باســـتانی توسط گروه های تروریســـتی در سوریه، عراق و مالی اهمیت محافظـــت از میراث های تاریخی را به جهانیان، تک تک کشورها و بالاتر از همه برای بشریت گوشزد میکند. چنانچه یک ملت با آگهی از داشـــته های تاریخی خویش شکل گرفته و متحد شده است، بنا این به معنی مطالعه میراث به یادگار مانده نسل های است که از هزاران سال بدینسو تا کنون زیسته اند و در کنار میراث های تاریخی مستندات تصویری نیز از آنها به یادگار مانده است. بحث حفاظت از میراث های بجا مانده تاریخـــی تنها به نخبگان جامعه ارتباط ندارد، بلکه پاســـداری از میراث تاریخی ملی به فرد فرد شهروندان یک جامعه حتی به فقیر ترین عضو آن نیز ربط می گیرد، زیـــرا میراث های تاریخی شـــکل دهنده هویت، آینده فرهنگی و حتی در بسیار موارد سبب استقرار صلح میان اجزای یک ملت شده است.

با این حال، ســـال های طولانی اشـــغال، جنگ هـــای داخلـــی و تروریســـم در افغانستان آسیب های جبران ناپذیری را متوجه میراث های تاریخی کشـــور کرده است. در این میان به گونه مثال می توان از غارت گنجینه های تاریخی موزیم ملی کابل، تخریب بودای بامیان، ارگ هرات و شمار دیگر از آبدات تاریخی در بخش های دیگر کشور چه از دوره های قبل از اسلام و چه دوره اسلامی نام برد که در مواردی براساس جهالت نابود شده و به یغما رفتند. در این میان اقدامات و تلاش های استثنایی و شـــجاعانه ای برای حفظ و مرمت میراث های باستانی نیز صورت گرفته است. به گونه مثال شریک ســـاختن تجربیات در قسمت حفظ و نگهداشـــت این میراث ها که بسیار ارزشـــمند می باشد و همان ارزش بازسازی میراث های تاریخی را داشـــته اند که شکل نمونه می توان از هماهنگی با بنیاد آقاخان در راستای مرمت و بازسازی آبدات تاریخی نام گرفت. همچنان اقدام اخیر در قســـمت بازســـازی قصر دارالامان که یکی از بناهای تاریخی کشور می باشد و بازسازی آن زیر نظر وزارت شـــهر سازی آغاز گردیده است نام برد.

این نکته را نباد فرامـــوش کرد که امروزه تخریب آثار باستانی همانند گذشته نتیجه جنگ ها نیست، به گونه مثال جنگ های را که افغانستان با بریتانیا در قرن ۱۹ میلادی و همچنان برضد شوروی در قرن ۲۰ میلادی تجربه کرد و ســـبب گردید به آثار تاریخی این کشور آســـیب های زیادی وارد گردد. در حال حاضر این گروه های تروریســـتی اســـت که میراث های فرهنگی را تهدید می کننـــد. آنها می خواهند با تخریب آثار باستانی، تاریخ بشریت را نابود کنند و به اهداف آخر زمانی خود برسند و همچنان یک تاریخ تحریف شده را بجای بگذارند. این گروه ها اما تنها میراث های باســـتانی را تخریب نمی کنند: آنها در همدســـتی با شبکه های مافیایی دیگر دسته به قاچاق آثار تاریخی از طریق کشـــورهای همسایه می زنند که در نتیجه این آثار از بازارهای هنری بین المللی ســـر بیرون می آورند، این گروه ها ایـــن گنجینه های تاریخی را می فروشـــند تا از این طریق عملیات های تروریســـتی خویش را حمایت مالی کنند. این رویکرد شبیه عملی است که این گروه ها در ساحات تحت کنترول شان در مورد منابع طبیعی انجام می دهند.

در کنفرانس ابوظبی نمایندگان کشورهای مختلف به تاریخ دوم و ســـوم ماه دسامبر از سراسر جهان گرد هم آمدند، آنها تلاش کردند چشم انداز مشـــترکی را در مورد اینکه چگونه می تـــوان از تخریب میراث های تاریخی جلوگیری کرد را با یک دیگر شریک ساختند. چشـــم اندازی که حاوی راهکاری مبنی بـــر مراقبت از میراث های تاریخی در زمان صلح، و اینکه چگونه در زمان جنگ و بـــی ثباتی به مراقبت از این آثار بپردازند و در آینده نیز از آنها محافظت کنند را در بر می گرفت. علاوه براین در این نشست این نمایندگان چشم اندازی های را جستجو کردند که چگونگی محافظت و بازسازی از ســـاحات تاریخی را به بررسی می گیـــرد. چنانچه این روش در آینده نیز ادامه پیـــدا کند که برگزاری گفتمان ها در این مورد را نیز در بر داشـــته باشـــند. در نتیجه، ایـــن گفتگو ها باید همکاری بخش های خصوصی و بسیج افکار و دیدگاه های عمومی را در قبال داشته باشند.

دو پیشنهاد روی میز قرار داشت نخســـت ایجاد یک بنیاد مالی بین المللی که بتواند همبستگی و انسجام جهانی را در راستای نجات و حفاظت از آثار و مناطق که در معرض خطر قرار دارند و همچنین احیایی این آبدات در صورتی که در گذشته خساره دیده باشند مســـاعد نماید. همچنان بنیاد متذکره می تواند به افراد مســـلکی از بهر مرمت دوباره میـــراث های تاریخی آموزش دهد و ســـبب بسیج بخش های خصوصی و عامه گردد.

از ســـوی دیگر به وجود آوردن یک شبکه بین المللی از کشورها که بتوانند اماکن امن را برای محافظت از گنجینه های در معرض خطر فراهم سازند: هدف از ایجاد این شبکه، آماده گی های پیشگیرانه، تنظیم و انتقال آثار به کشورهای امن می باشد. قدم بعدی فراهم کردن شرایط برای نگهدای و سر انجام بازگشت این آثار به کشورهای اصلی خواهد بود. بدین منظور کشور فرانسه در شهر لیون در شـــمال این کشور و در نمایندگی موزیم لوور مکان مطمین را برای نگهداری از این آثار پیشنهاد نمود.

هیات باستان شناسی فرانسه (DAFA) در حال حاضر با دولت افغانستان روی برنامه ای مبنی بر ترسیم نقشه دیجیتالی از ساحات باستانی افغانستان کار می کند که این اقدام با ابتکار رییس جمهور افغانســـتان محمد اشرف غنی روی دســـت گرفته شده است. این نقشه دیجیتالی از ســـاحات باستانی افغانســـتان در نوع خود بی نظیر بوده و در حفاظت از ساحات متذکره سهم ارزنده ای را خواهد داشت.

فرانسه آرزومند است در هماهنگی نزدیک با همکاران افغان خـــود برای موفقیت این برنامه و فراتر از ایـــن موضوع محافظت از میراث تاریخی هزار ساله و معاصر افغانستان کار نمایید. در پایان حمایت و پشـــتیبانی مردم و نخبگان افغانستان در این راستا یک امر مهم و بنیادی پنداشـــته می شود، زیرا میراث تاریخی به یادگار مانده مربوط مردم افغانستان می شود، همچنین این مربوط به سیستم آموزشی افغانستان است تا مردم را از اهمیت و ارزش این موضوع آگاه ساخته و آنرا برای نسل های جدید انتقال دهد.

ضرورت مبارزه با افراط گرایی در افغانستان

رضا احسانی

اندیشه افراط گرایی سال ها است که جامعه اســـلامی را رنج می دهد. هر از گاهی گروه هایی در کشورهای اسلامی شکل می گیرند که هدف شان اعمال حد اعلای خشونت در جوامع انسانی و اســـلامی می باشند، خون انسان ها و مسلمان ها را مباح می دانند و از خشونت های افسار گسیخته کمترین پروایی ندارند. این که چرا و چگونه این اندیشه ها در کشورهای اسلامی شکل می گیرد، پرسش پیچیده ای اســـت که پاســـخ به آن کاری چندان ساده ای نیست. اما در کل می توان گفت که عامل افراط گرایی در کشـــورهای اسلامی به دو عامل عمده پیوند دارد:

۱- عامل درون دینی

۲- عامل بیرون دینی

اندیشـــه های افراطی و خشونت محور در اسلام از سابقه طولانی برخوردار می باشد. رگه های تفکـــرات افراطی در همان دوران اولیه اسلام قابل مشاهده است. این تفکرات افراطی بعد ها با ایجاد گروه خوارج شـــکل عینی تر به خود گرفت و خشونت های فکری کم کم به خشـــونت های فیزیکی منجر شد که نمونه بـــارز آن را ما می توانیم در جنگ نهروان مشاهده کنیم. گروهی که سخت به ظاهر اسلام معتقد و پایبند بودند و بسیاری شـــان حافظ و قاری قران هم بودند؛ ولی از حقیقت اسلام چیزی نمی فهمیدند. تفکرات افراطی در قرن های بعد نیز از سوی برخی علمای اسلامی دامن زده شـــد و با این که چنین تفکراتی از سوی علمای برجسته آن دوران ها همواره نفی شده است؛ اما با آنهم بعضی از مسلمانان افراطی و ناآگاه از چنین تفکراتی پیروی کرده اند.

تبیین گروه های افراطی از اسلام، در دوران های مختلف بیشتر بر مخالفت با طیف های دیگر مذاهب اســـلامی مبتنی بود، تا درک حقیقت اســـلام و معرفی اسلام واقعی برای مردم. از اینرو آنها همواره مســـایل اسلامی را با نوعی پیشداوری مورد مطالعه و بررسی قرار می دادند و به گونه گزینشـــی بر بخش های از آموزه ها و احکام اسلامی تمرکز می نمودند.

پایبندی به ظاهر اســـلام و برجسته سازی مسایل عبادی، جهاد، مجازات های اسلامی، اجرای حدود و از جملـــه قصاص و نهی از منکر از موضوعات مورد علاقه رهبران این گروه ها به حساب می آیند.

بنابر این اســـلامی را که این گروه ها برای مردم عرضه می دارند، اسلام واقعی نیست و رفتارهای غیر انســـانی و غیر اخلاقی که این گروه ها از خود بروز می دهند، کمترین ارتباطی هم با حقیقت اســـلام ندارد؛ اینها کاریکاتوری از اسلام را برای مردم به نمایش می گذارند. به این معنا که تنها برخی از جنبه های دین اسلام را برجسته کرده و آنها را به نام تمام دین به مردم معرفی می کنند.

پس برداشـــت این گروه ها از اسلام یک جانبه و ناقص اند. این برداشت ناقص سبب انحرافات فکری آنهـــا گردیده و به همین خاطر چهره وارونه ای از اســـلام ارائه داده اند.

اما عامل دیگری رشـــد افـــراط گرایی در جوامع اسلامی به موضوعات بیرون دینی ارتباط دارد. برخی از کشـــورهای اسلامی و غیر اسلامی برای پیشبرد سیاست های منطقه ای خود، چنین گروه هایی را پرورش می دهند و به این وسیله سبب نفاق، شقاق و اختـــلاف در میان مردم گردیده و موجب شعله ور ســـازی آتش جنگ در کشورهای اسلامی می شود.

اســـتراتژی این گروه ها بیشتر بر تحریک احساســـات دینی و مذهبی جوانان ناآگاه استوار می باشد. از اینرو رهبران این گروه ها اساســـا با منطق و عقلانیت و استدلال مخالف می باشند، سلاح برنده آنها تکفیر و تفسیق و حکم کشتار و ریختن خون انسان ها اســـت. آنها بجای منطق و استدلال می کوشند با اعمال خشونت، ضعف ها و کاستی های تئوریک خود را بپوشانند. این گروه ها همواره تلاش می کنند تا خودشان را حق مطلق جلوه دهنـــد و طرف های مخالف را باطل مطلق و به این صورت فضای اندیشه را محدود ساخته و فرصت تفکر را از پیروان خود سلب می کنند.

گروه های افراطی که با حمایت کشورهای خارجی و به شـــکل پروژه در یک منطقه به وجود مـــی آیند، از امکانـــات مادی و تسلیحاتی وسیع برخوردار می باشند و با هر ترفندی سعی می کنند، مردم را به سوی دیدگاه های افراطی شـــان جذب کنند و از آنها برای پیشبرد مقاصد سیاسی شان بهره ببرند.

گروه های القاعده، طالبان و امروزه داعش و برخـــی گروه های تروریســـتی دیگر به صورت مشخص به شکل پروژه ای ساخته شـــده و در راســـتای اهداف و برنامه های سیاسی کشورهای دیگر فعالیت می کنند.

امروزه بر هیچ کسی مخفی و پنهان نیست که در عقب این گروه ها چندین ســـازمان استخباراتی وجود دارند که روی این گروه ها از جهات گوناگون اعتقادی، سیاســـی، امنیتی و آموزشی به گونه گسترده کار می کنند.

این گروه ها دســـت نشانده بیگانگان بوده و برای تحقق اهداف دشـــمنان در منطقه جنگ می کنند. متأســـفانه در افغانستان آنطوری که باید در باره اندیشه های افراطی این گروه ها آگاهی درست برای مردم داده نشده اســـت. در مورد چرایی و چگونگی شکل گیری این گروه ها معلومات کافی در اختیار مردم قرار نگرفته است.

از همین رو ما طی سال های گذشته از یک طرف شاهد پیوســـتن تعدادی از جوانان کشور در صفوف مخالفان بوده ایم و از سوی دیگر شاهد تحت تأثیر قرار گرفتن برخی از علمای ساده لوح از اندیشه های افراطی طالبان، القاعده و داعش هستیم. این علماء بجای این که افراط گرایی را به عنوان یک رویه منفـــی و انحرافی، مخالف آموزه های اسلامی بدانند، به گونه وسیع مسایلی طرح می کنند که به صورت غیر مستقیم به رشد و تقویت روحیه افراطی در جامعه منجر می شود.

مردم افغانستان نزدیک به چهاردهه است که قربانی جنگ و خونریزی های خواسته و ناخواســـته گردیده است. تاهنوز ملیون ها نفر از شهروندان کشور دراین جنگ ها کشته شده اند و ملیون ها نفر معلول شده و میلیون های دیگر آواره و بی خانمان. این مردم دیگر تاب و توان ادامه جنگ را ندارند و از خشـــونت با هر نامی که باشند متنفر بیزار می باشند.

افغانستان کشوری است که تاهنوز تضادهای مذهبی در این کشور کمتر زمینه رشد داشته است. مردم افغانستان در حالی که به مذاهب گوناگون اسلامی وابستگی دارند؛ اما تا هنوز با سعه صدر همدیگر را تحمل کرده و مذاهب اســـلامی را در تضاد باهم معرفی نکرده اند. از نظر علمای صاحب نام افغانستان اختلاف شیعه و سنی بیشتر از اختلافات مذاهب اهل سنت با یکدیگر شان نیست؛ پس همانطوری که تمام ســـنی ها توانسته اند مذاهب دیگر اسلامی را در کنار شان بپذیرند و آنها را شاخ و برگ های درخت پرثمر اسلام بدانند، شیعه را نیز می توانند بپذیرند. شیعیان افغانستان نیز رویه مشابه با اهل ســـنت داشته و به اعتقادات شان احترام گذاشته اند.

تا هنوز البته دسیســـه های زیادی از سوی برخی کشـــورهای خارجی صورت گرفته تا مناسبات شیعیان و ســـنیان افغانستان را برهم بزنند، اما درایت، هوشیاری و مسؤلیت پذیری علماء و نخبگان کشور، توانسته است این دسیسه های شوم و رذیلانه را خنثا کرده و اتحاد و برادری میان مذاهب اسلامی را در افغانستان حفظ نمایند.

طی چند سال اخیر باردگر این حرکت های شیطانی از سوی عده ای مزد بگیر خارجی شروع شده اســـت. این افراد در مناسبات گوناگون ســـعی می کنند، مسایل اختلافی میان دو مذهب را برجســـته سازند و چنین جلوه دهند که مذهب شـــیعه و ســـنی با همدیگر قابل جمع نیســـتند. نگاه حذفی و مطلق انگارانه این گـــروه ها و افراد، تصویر جدیـــدی از نوع دیگر افـــراط گرایی را در جامعه ما به نمایش می گذارد.

ظهور گروه تروریســـتی دیگر به نام داعش که علنا و عملا دشـــمنی خود را با شیعیان افغانستان اعلام داشته و تا هنوز مسؤلیت چندین حمله خونیـــن انتحاری را به عهده گرفته اســـت، یک خطر جدی برای وحدت و همبستگی میان مردم افغانستان به شمار می آید. اگرچه این گروه و اندیشه هایش نزد همه مردم افغانستان شناخته شده و منفور است، با آن هم لازم است که دولت، علماء، نخبگان سیاسی کشور نسبت به این مسأله حســـاس بوده و تلاش کنند چنین دسیسه های شیطانی را در نطفه خفه کنند. موضع گیری ســـالم علمای برجســـته افغانستان و واکنش ســـریع و جدی حکومت در این رابطه، می توانند وحدت مردم افغانســـتان را مســـتحکم تر کرده و توطئه ها و دشمنی های کشورهای بیگانه را نقش بر آب نمایند. امیدواریم که دولت و علمـــاء و تمام مردم افغانستان با آگاهی از این توطئه ها به سهم خود در مبـــارزه جدی با افراط گرایی تلاش کرده و اجازه ندهند که افغانستان به عراق و سوریه دیگر بدل گردد.

کارتون روز

بدون شرح

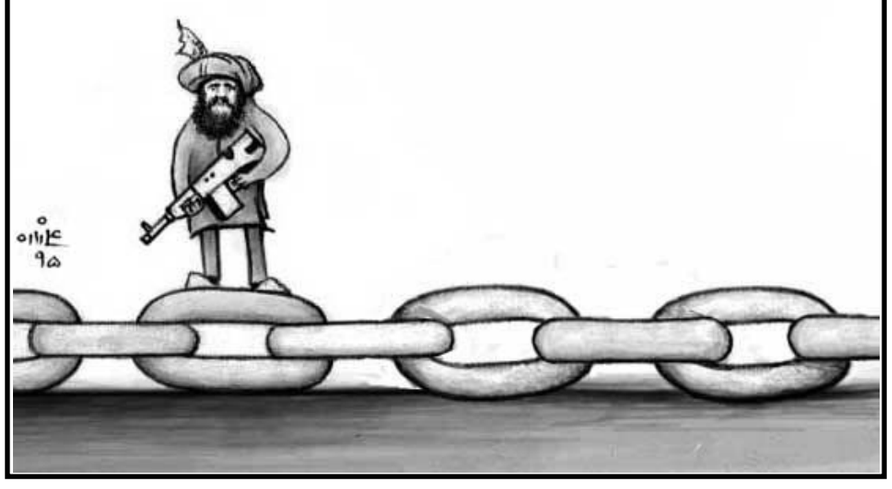

روزنامه افغانستان ما The Daily Afghanistan Ma
Daily Outlook AFGHANISTAN The Leading Independent Newspaper

❑ بنیان گذار: داکتر حسین یاسا
❑ مدیر مسوول: محمد رضا هویدا ۰۷۹۸۳۴۱۸۶۱
❑ سردبیر : حفیظ الله زکی ۰۷۹۹۱۵۷۳۷۱
❑ کاریکاتوریست: خالق علی زاده
❑ دیزاین:علی‌اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
❑ مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان
❑ آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۷- ۱۳۷

روزنامهٔ افغانستان ما از همهٔ دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید.
هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد.
مقالات وارده بازگردانده نمی شود.
مسئولیت مقالات به عهدهٔ نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله بیانگر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com